

«Вивчення стану дистанційного навчання» (I етап)

Аналітична
довідка за
результатами
дослідження



Київ — 2020

ЗМІСТ

- ☒ **Методологія дослідження.**
- ☒ **Засоби комунікації між учнями та учителями під час карантину.**
- ☒ **Особливості дистанційного навчання.**
- ☒ **Оцінка результативності дистанційного навчання.**
- ☒ **Способи підвищення кваліфікації вчителів.**
- ☒ **Вплив дистанційного навчання на повсякденне життя учасників освітнього процесу.**
- ☒ **Висновки.**



1

МЕТОДОЛОГІЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

«ОСВІТНЬОЮ АГЕНЦІЄЮ МІСТА КИЄВА» з 31 березня по 07 квітня 2020 року було проведено соціологічне дослідження «Вивчення стану дистанційного навчання».

Актуальність теми дослідження

Дистанційне навчання



Дистанційне навчання – форма організації освітнього процесу на відстані із використанням інформаційно-комунікативних технологій.
В. Ю. Биков

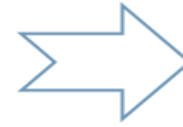
Двостороння комунікація є обов'язковим компонентом дистанційного навчання.
К. Лейн

Складові успішного використання дистанційного навчання: форми стимулювання учнів, контроль виконання навчальних завдань, самостійна пізнавальна діяльність учнів.
А. Андреев

Метою дослідження - з'ясувати особливості дистанційного навчання, а саме: результативність, переваги, недоліки, труднощі.



Метод дослідження



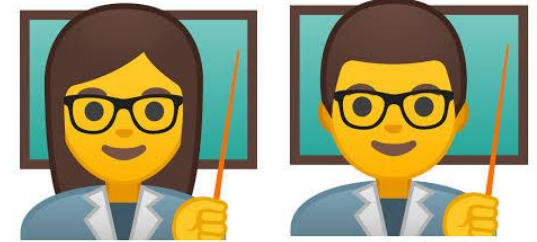
онлайн-анкетування

Респонденти



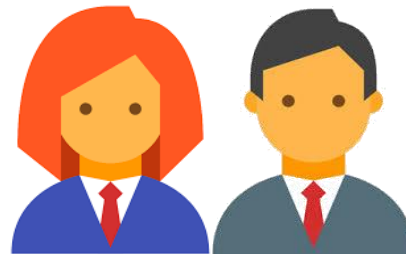
Учні 5 – 11-х класів

25 567



Учителі

4 823

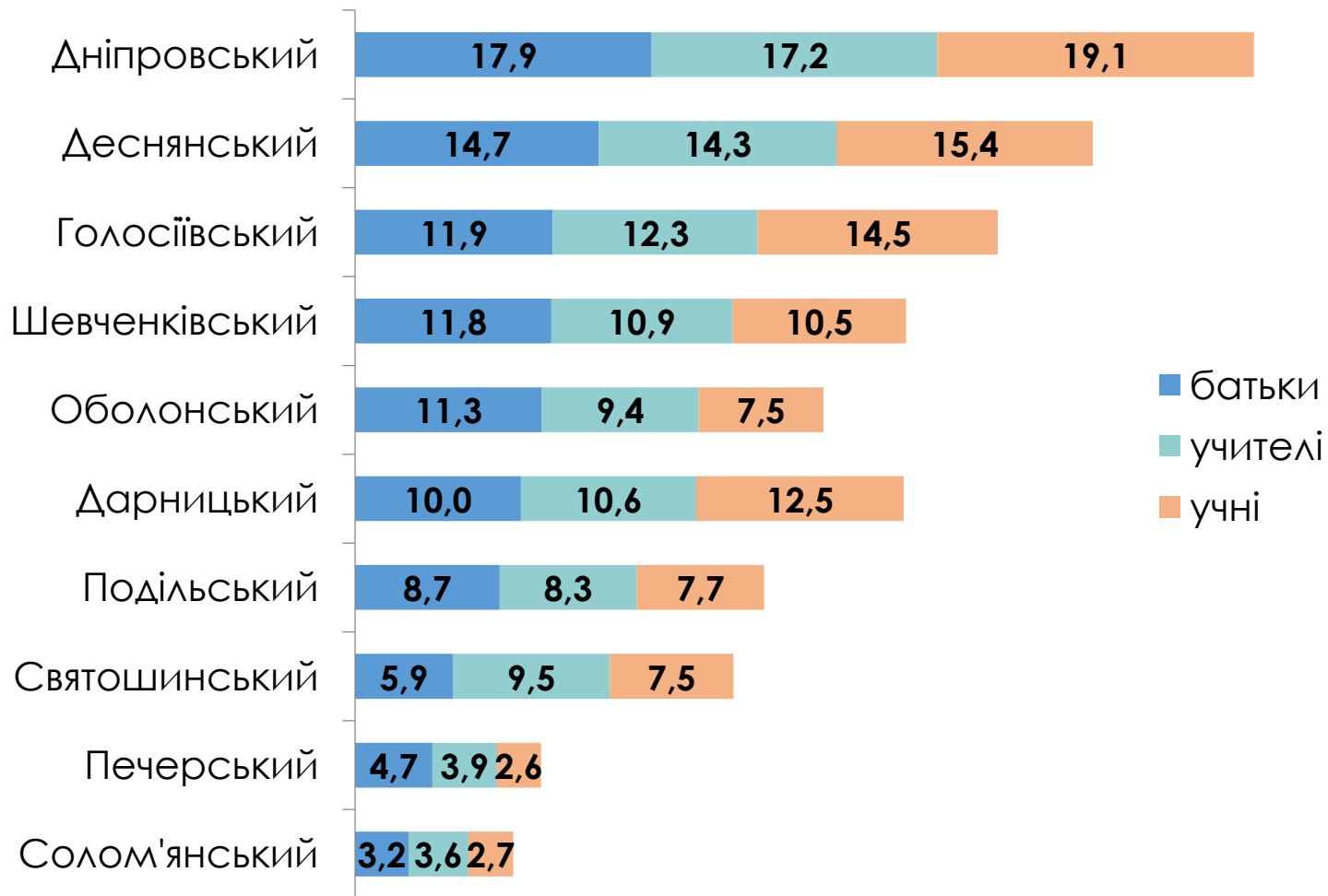


Батьки учнів

30 279

Загальна характеристика респондентів дослідження

Розподіл респондентів дослідження за районами, %



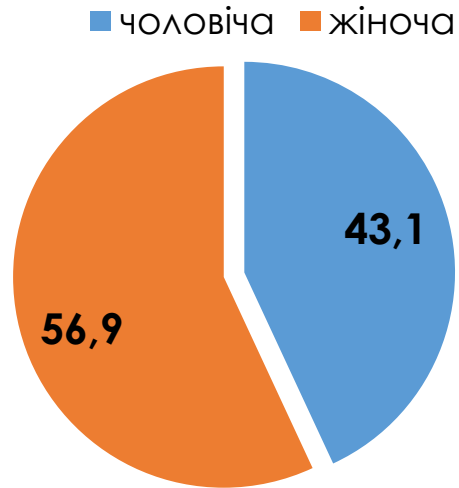
Солом'янський, Печерський райони – найменш активні учасники дослідження.

Загальна характеристика респондентів дослідження

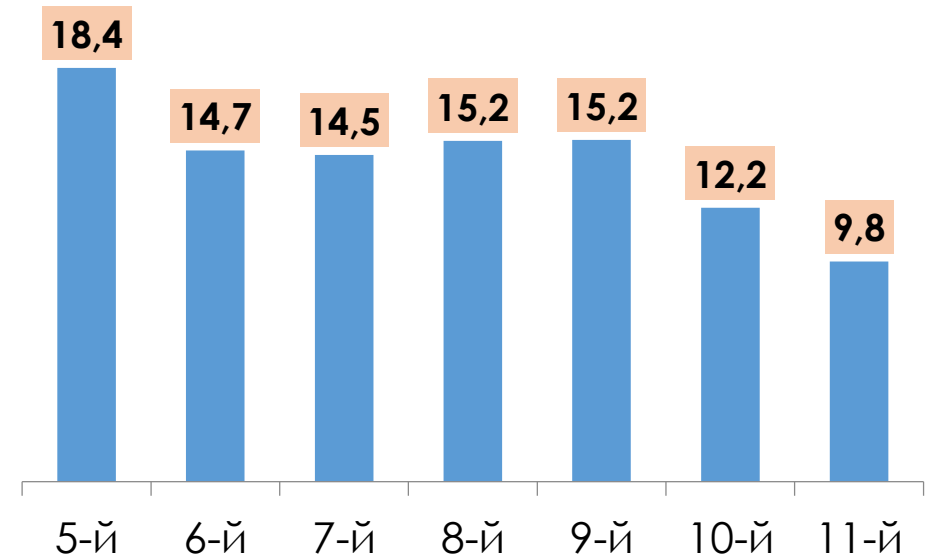


Учні

Стать учнів, %

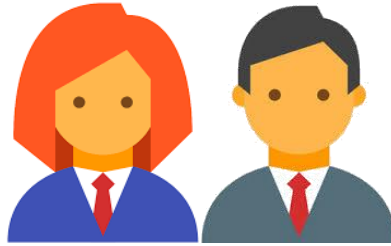


Клас, у якому навчаються учні, %



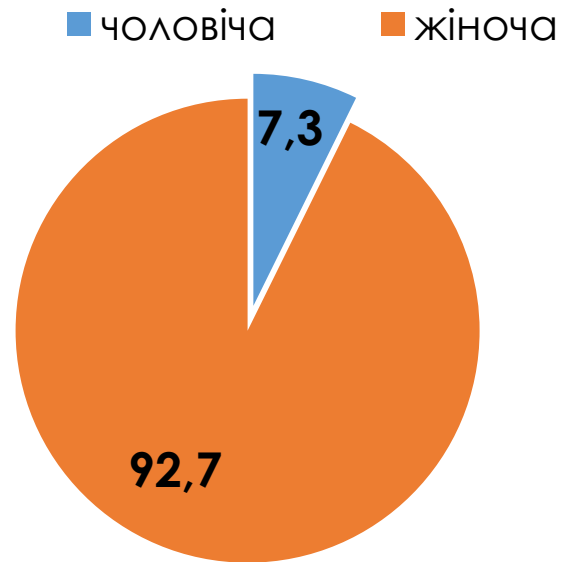
Більшість учнів – особи жіночої статі, які навчаються у 5-ому класі.

Загальна характеристика респондентів дослідження

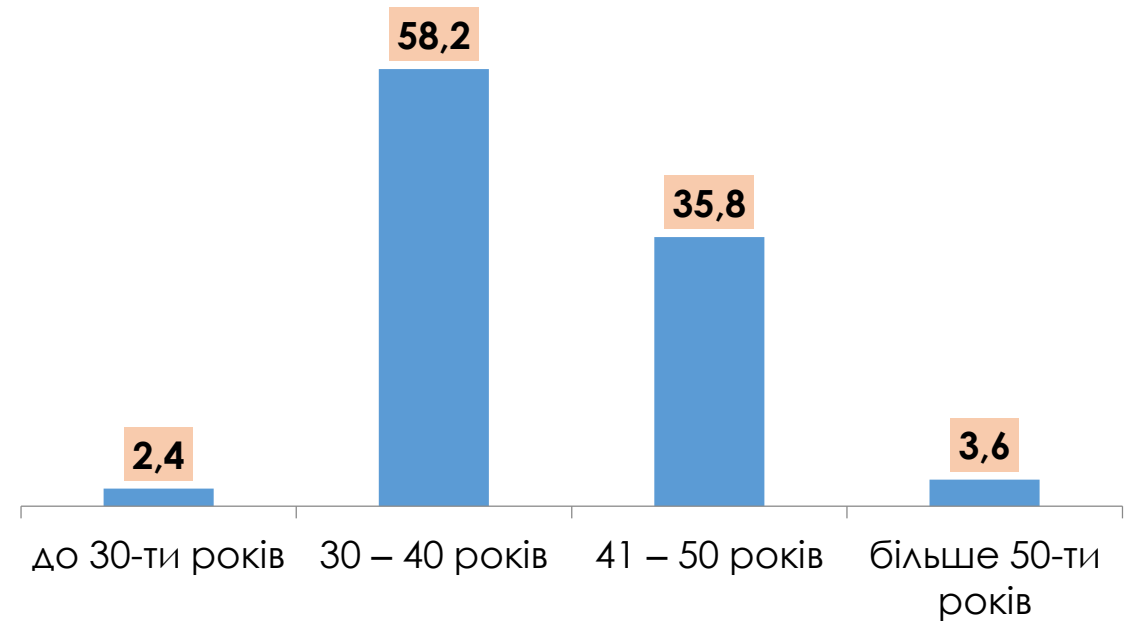


Батьки

Стать батьків, %

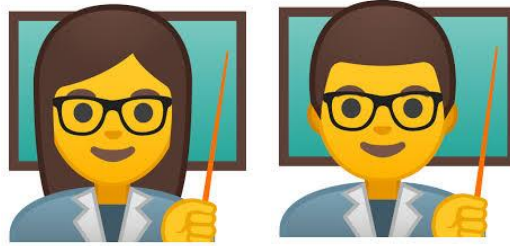


Вік батьків, %



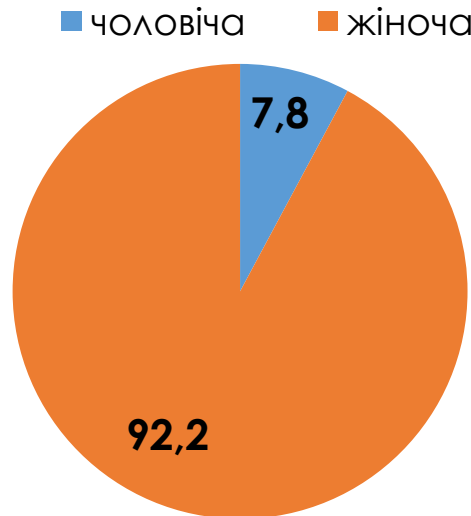
Більшість батьків - особи жіночої статі, віком 30 – 40 років.

Загальна характеристика респондентів дослідження

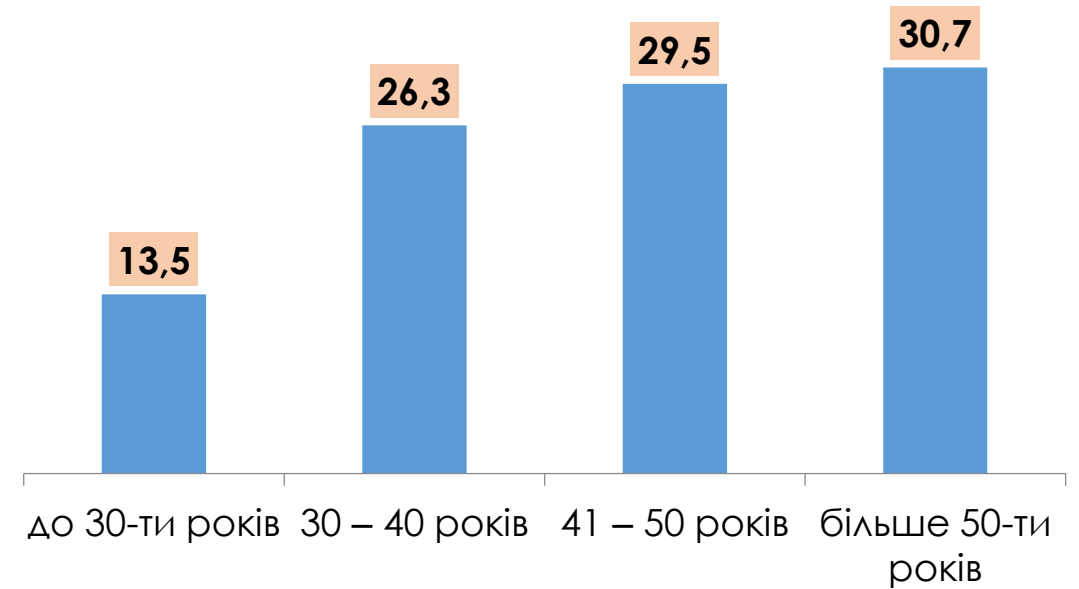


Учителі

Стать учителів, %

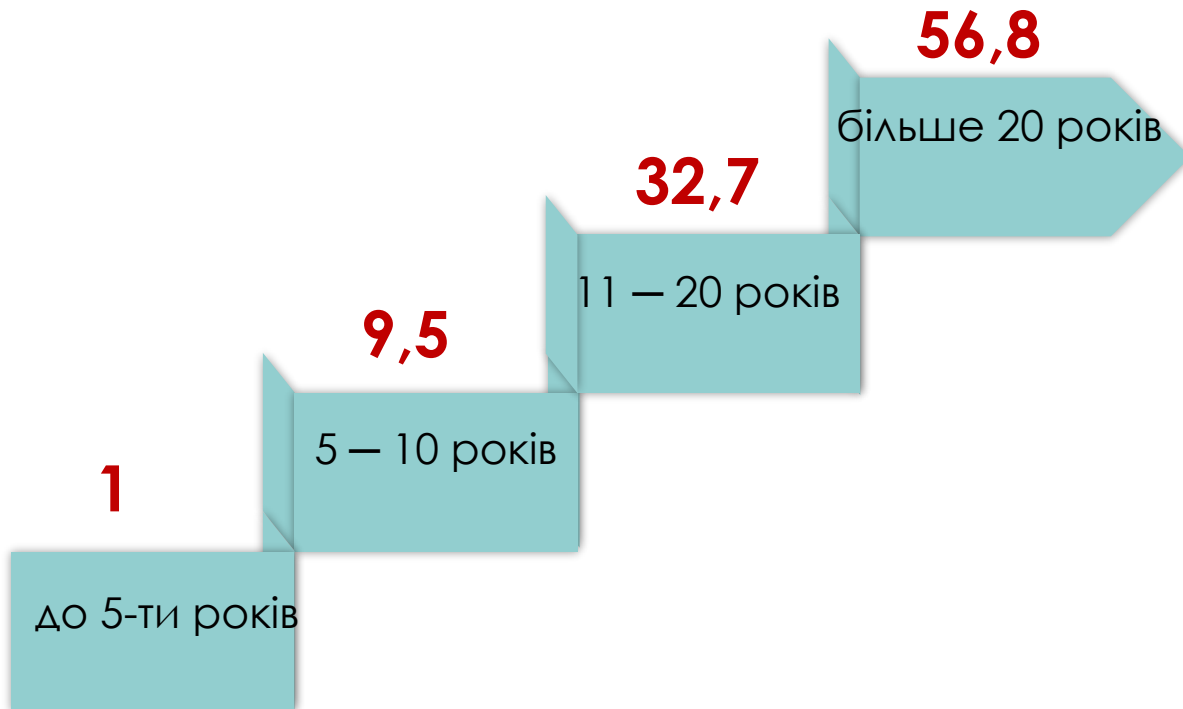


Вік учителів, %



Більшість учителів – особи жіночої статі, віком понад 41 рік.

Педагогічний стаж учителів, %



Навчальні предмети, які викладають учителі, %



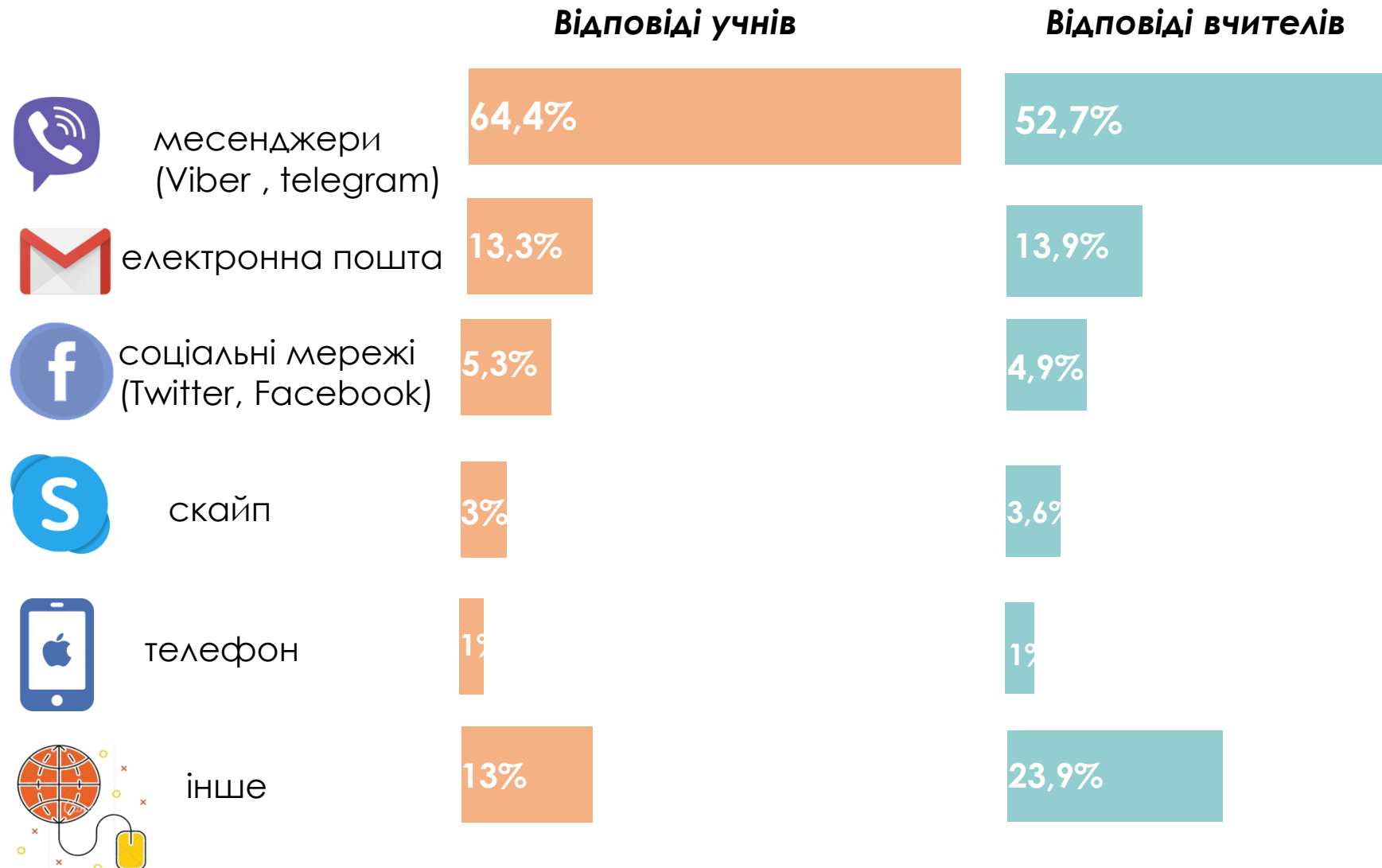
Більшість учителів мають педагогічний стаж понад 20 років.
Найбільше педагогів, які викладають іноземну та українську мови.



2

Засоби комунікації між учнями та вчителями під час карантину

Найпопулярніші засоби комунікації між учнями та вчителями під час карантину



Найчастіше комунікація між учнями та учителями здійснюється завдяки використанню вайбера.
Телефонні розмови – найменш популярний спосіб спілкування між учнями та учителями під карантину.



Відповіді учителів



На думку вчителів, вайбер – найбільш ефективний засіб комунікації з учнями.

Онлайн-платформи та Інтернет-сервіси для дистанційного навчання



Відповіді учнів, %



Відповіді вчителів, %

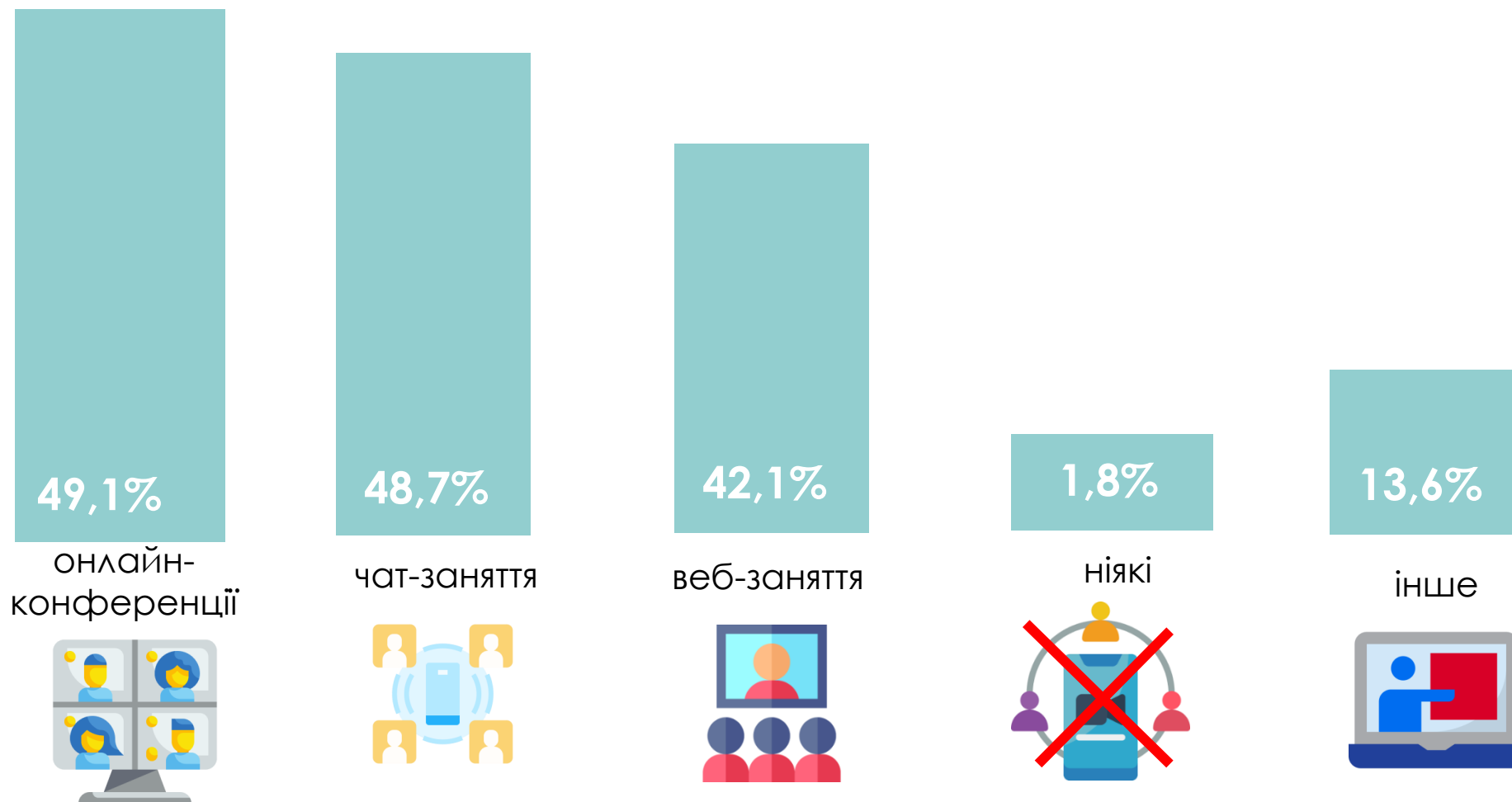
zoom	44,0	43,6
google classroom	27,5	30,0
ніяк не застосовую	8,5	3,5
teams	2,8	1,9
discord	2,1	0,8
сайт школи	1,4	1,5
гугл диск	1,0	1,6
мій клас	0,6	1,2
human	0,6	1,0

Інші засоби



Для дистанційного навчання частіше використовують платформу **zoom**.

Форми дистанційного навчання у практиці вчителів



Найчастіше педагоги застосовують онлайн-конференції та чат-заняття під час дистанційного навчання.

**Відповіді вчителів на відкриту частину запитання:
«Які форми дистанційного навчання Ви використовуєте?», %**



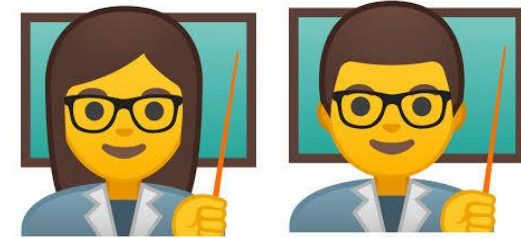
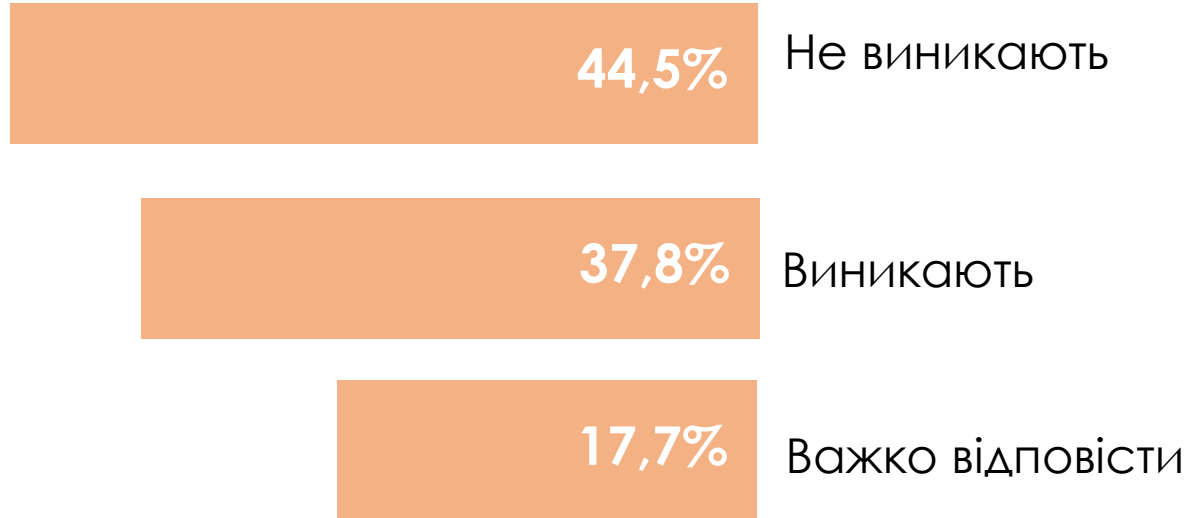
У відкритій частині запитання вчителі зазначили, що вони найчастіше використовують дистанційні платформи під час карантину.



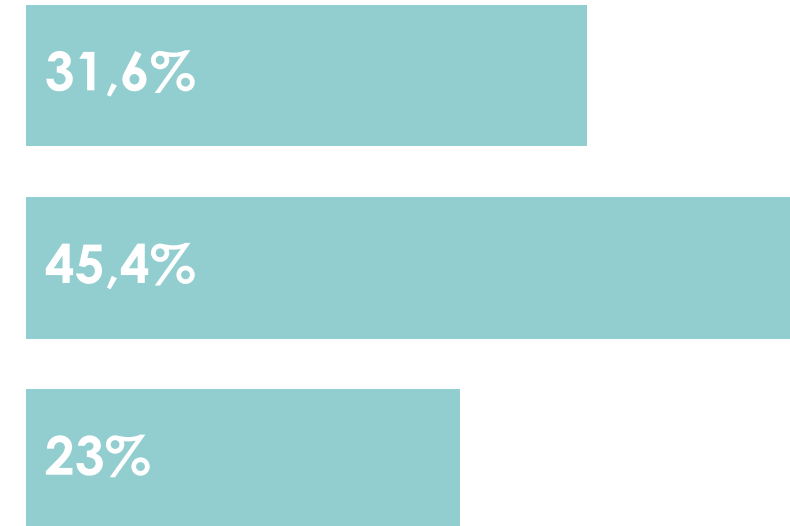
Особливості дистанційного навчання

Чи виникають в учнів і вчителів труднощі під час дистанційного навчання?

Відповіді
батьків



Відповіді
учителів



У вчителів частіше, ніж в учнів, виникають труднощі з дистанційним навчанням.

Труднощі, які виникають під час дистанційного навчання, %

В учнів (відповіді батьків)



У вчителів (відповіді вчителів)

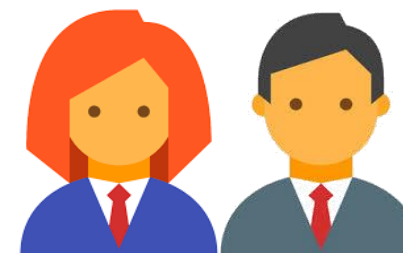


- ✓ неможливість якісно зрозуміти навчальний матеріал **30,3**
- ✓ неможливість ефективно здійснювати контроль учителями рівня засвоєння навчального матеріалу учнями **28,7**
- ✓ зниження інтересу до навчання **21,5**
- ✓ відсутність відповідального ставлення до навчання **20,6**
- ✓ неможливість вчасно отримати пояснення вчителя **18,2**
- ✓ проблеми зв'язку з учителями **11,4**

- ✓ неможливість повністю контролювати рівень засвоєння учнями навчального матеріалу **55,3**
- ✓ проблеми зв'язку з учнями **41,6**
- ✓ проблеми технічного характеру (підготовка, завантаження навчальних матеріалів) **38,5**
- ✓ зниження відповідального ставлення учнів до навчання **38,4**
- ✓ брак досвіду дистанційного навчання **36,9**
- ✓ неможливість якісно пояснити навчальний матеріал **23,1**
- ✓ зниження інтересу учнів до навчання **11,5**

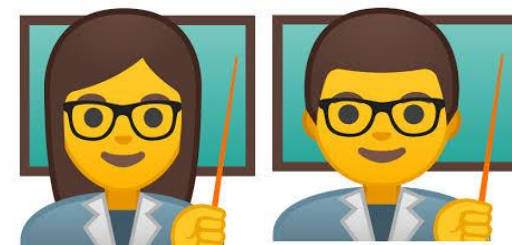
У вчителів проблеми переважно виникають технічного характеру і контролю знань учнів. а в учнів – неможливість якісно зрозуміти навчальний матеріал.

**Відповіді батьків учнів на відкриту частину запитання:
«Якщо у Вас виникають труднощі з дистанційним навчанням, то з яких причин?», %**



Відсутність технічного забезпечення – проблема дистанційного навчання, яку батьки учнів найчастіше зазначали у відкритій частині запитання.

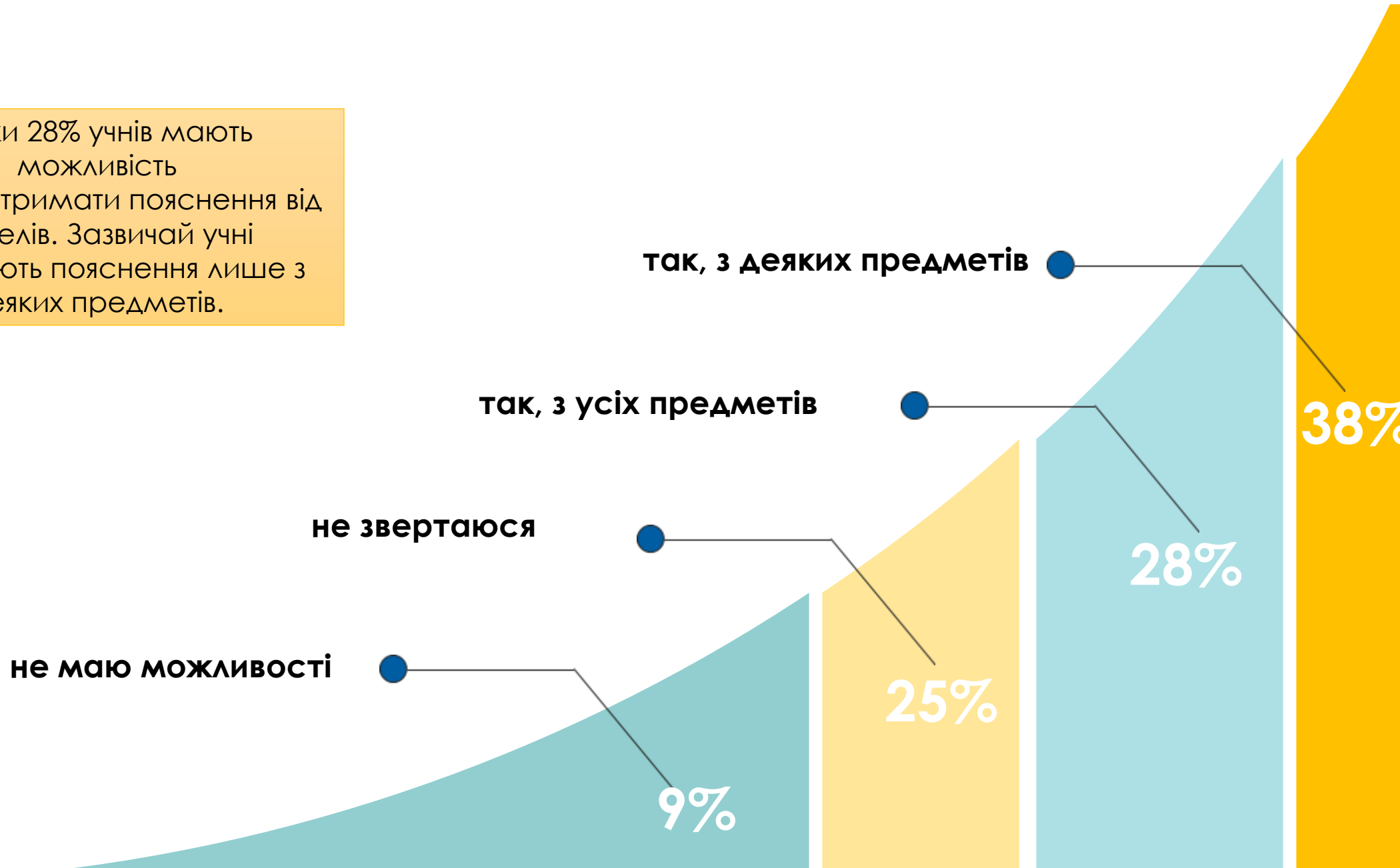
Відповіді вчителів на відкриту частину запитання: «Якщо у Вас виникають труднощі з дистанційним навчанням, то з яких причин?», %

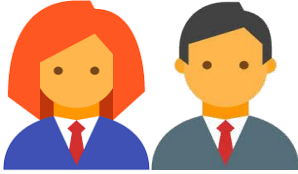



У відкритій частині запитання вчителі зазначають, **що відсутність в учнів технічного забезпечення** – найважливіша проблема дистанційного навчання.

Наявність швидкого зворотного зв'язку між учнем та вчителем

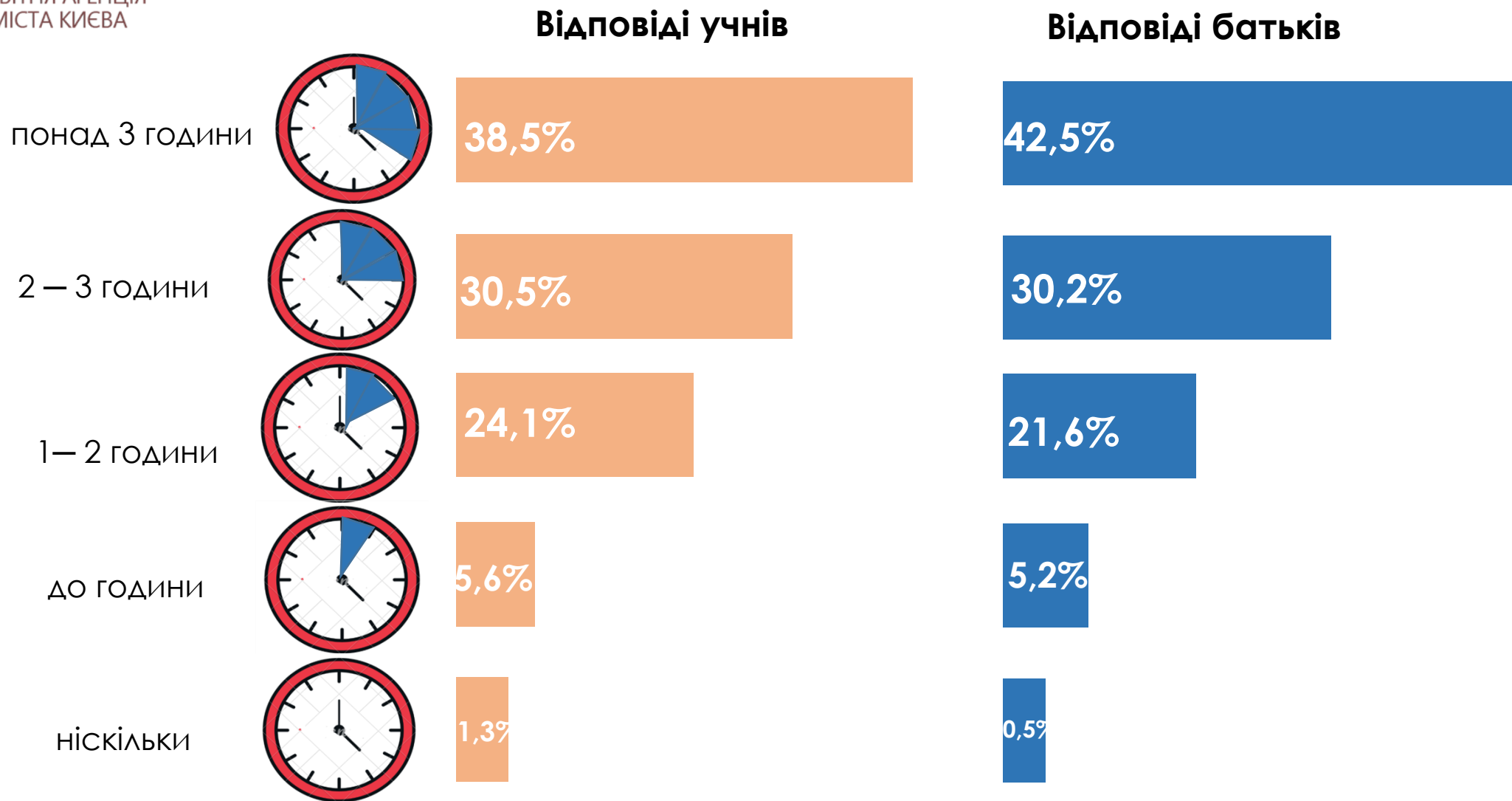
Тільки 28% учнів мають можливість відразу отримати пояснення від учителів. Зазвичай учні отримують пояснення лише з деяких предметів.



Шкільний предмет	Відповіді батьків, % 	Відповіді учнів, % 
математика	43,2	36,2
українська мова	36,4	35,2
іноземна мова	27,5	27,9
алгебра	16,8	25,1
геометрія	12,5	18,8
українська література	12,4	16,8
історія	8,1	13,2
зарубіжна література	7,0	10,5
фізика	6,6	11,4
біологія	5,8	9,3

Учні виконують найбільше завдань із математики.

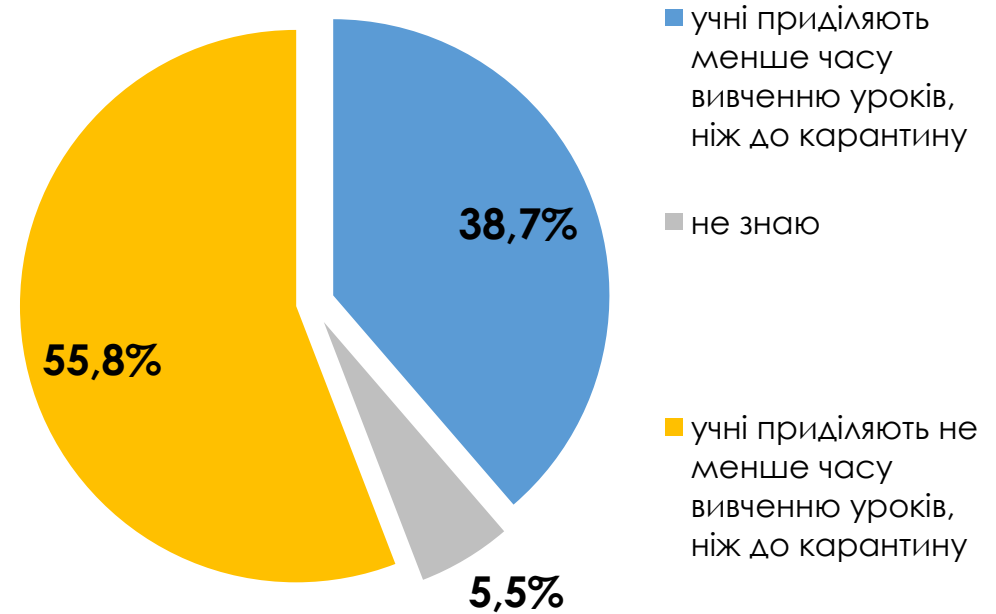
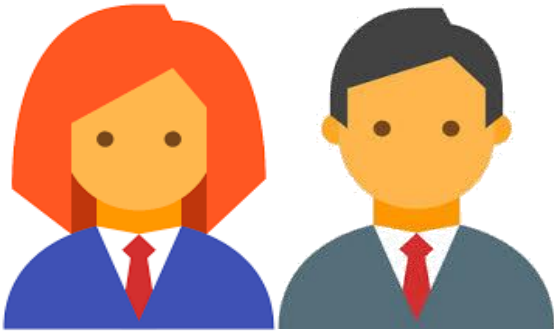
Час, який витрачають учні щодня на вивчення шкільних предметів



Учні та їх батьки майже однаково оцінюють час на виконання завдань. У середньому учні витрачають понад 3 години на вивчення шкільних предметів щодня.

Час, який учні витрачають на вивчення уроків під час карантину

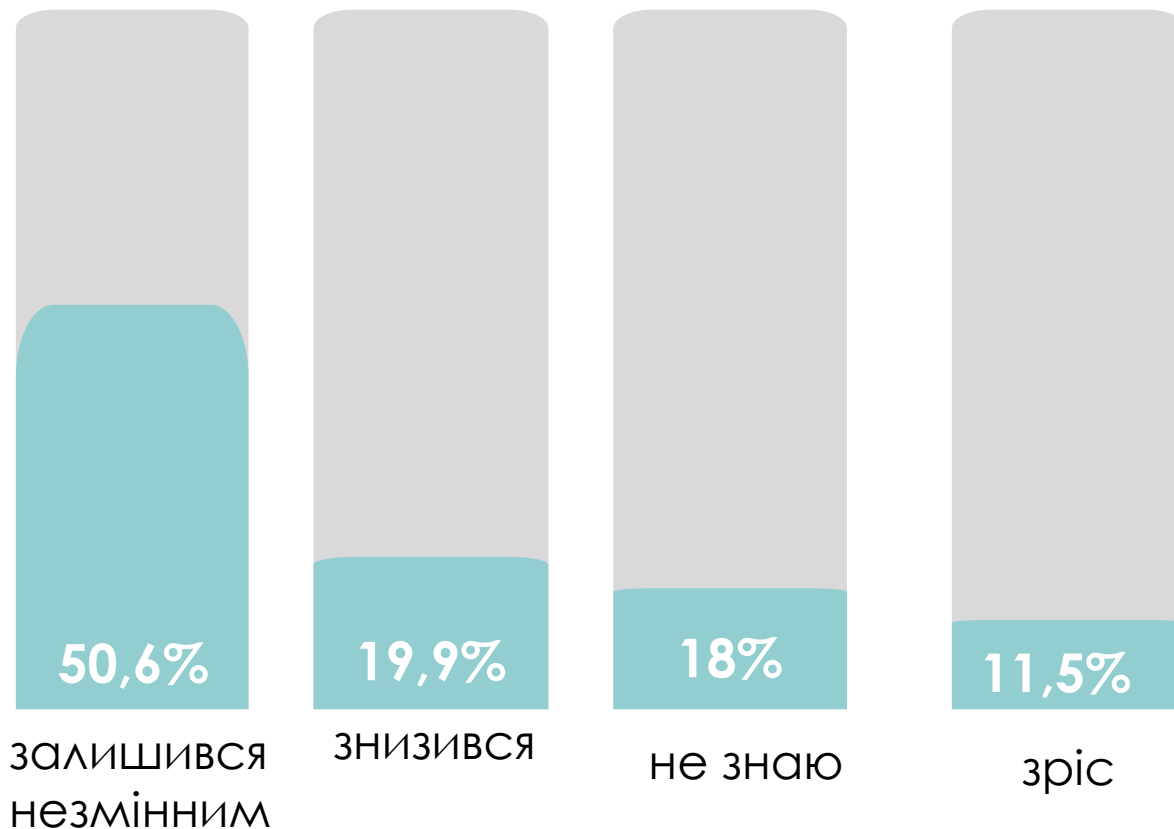
Відповіді батьків



Половина учнів приділяє не менше часу вивченню уроків, ніж до карантину.

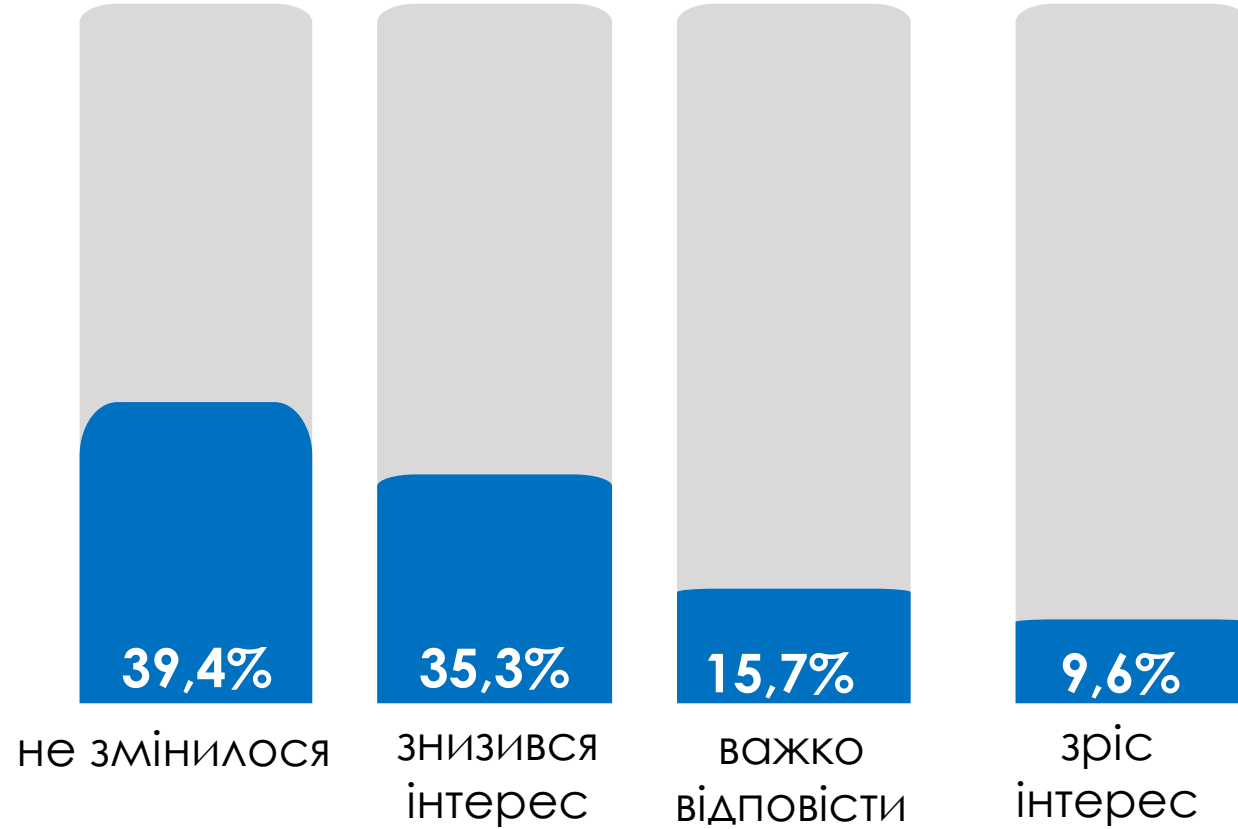
Як змінився рівень навчальних досягнень учнів за час карантину

Відповіді вчителів

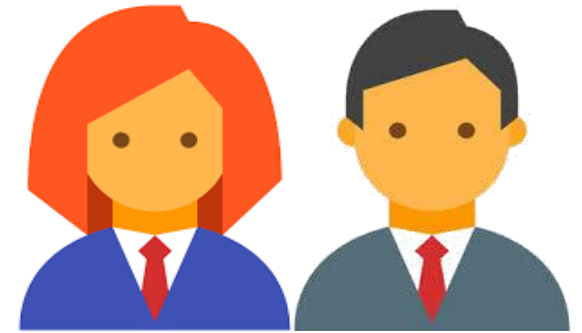


У половини учнів рівень навчальних досягнень не змінився за час карантину. В п'ятій частині – знизився. Однак 18% учителів не змогли дати відповідь.

Зміна ставлення учнів до навчання за час карантину

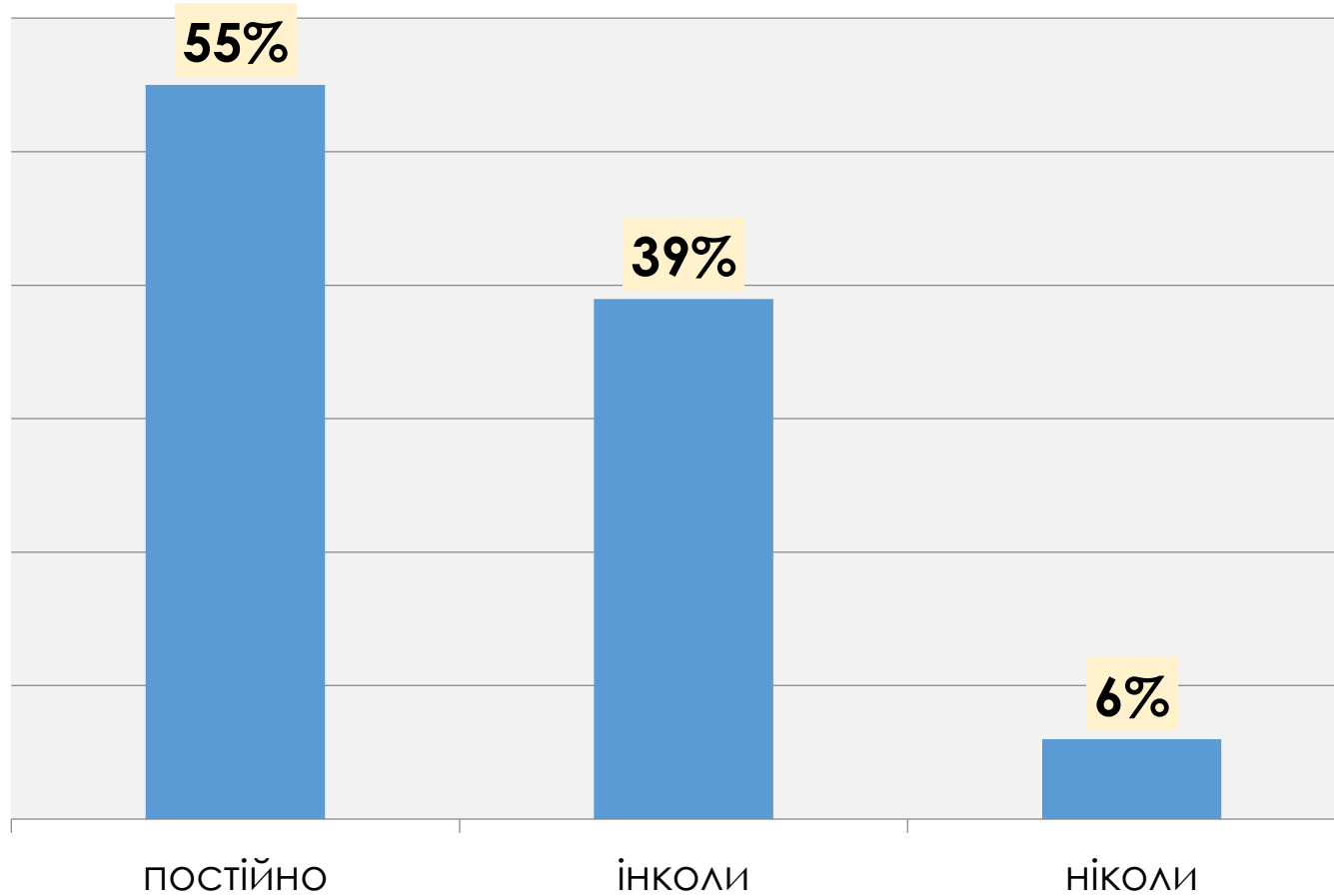


Відповіді батьків



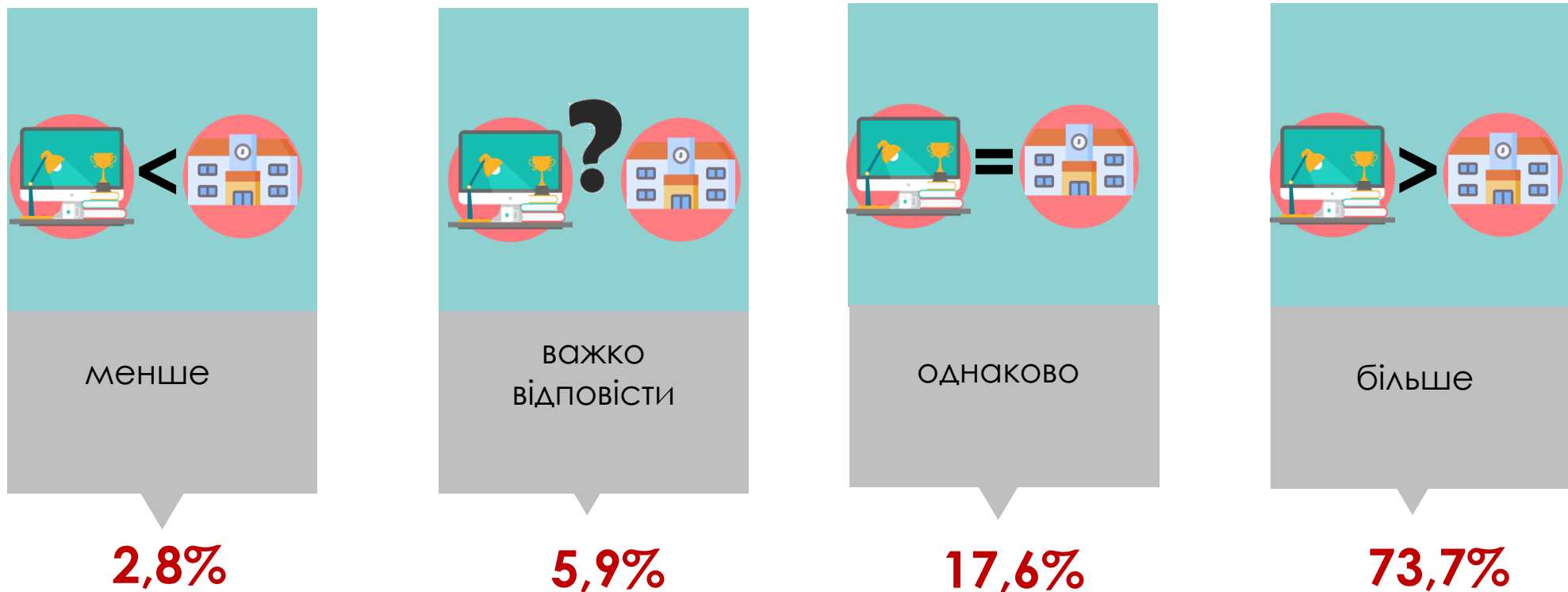
У третини учнів, на думку батьків, знизився інтерес до навчання.

Здійснення батьками контролю виконання домашніх завдань під час карантину



Половина батьків постійно контролює виконання дітьми домашніх завдань.

Час, який витрачають учителі на підготовку уроків та проведення дистанційних занять, порівняно із аудиторними заняттями



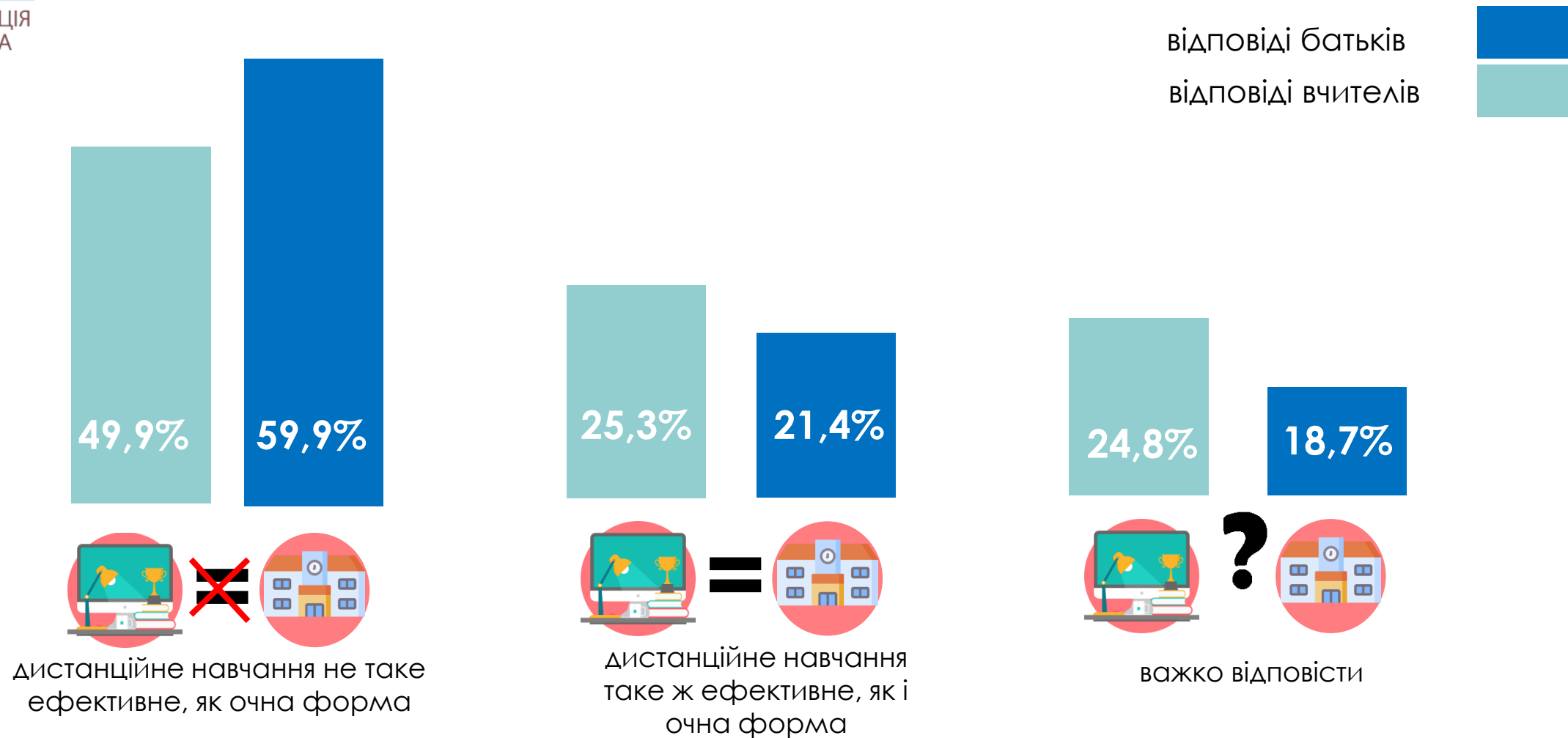
У цілому вчителі витрачають більше часу на підготовку уроків та проведення дистанційних занять, порівняно із аудиторними заняттями.



4

Оцінка результативності дистанційного навчання

Порівняння ефективності дистанційного навчання та очної форми



На думку респондентів, ефективність дистанційного навчання проти очної форми є нижчою. Особливо в цьому переконані батьки.

Чи хочуть батьки, щоб учні після закінчення карантину продовжили займатися дистанційно



ні

80%



важко відповісти

14%



так

6%

Переважна більшість батьків не хоче, щоб їхні діти навчалися дистанційно після закінчення карантину.

Форма навчання, яка найбільше подобається



учням



учителям



очна (відвідування школи)



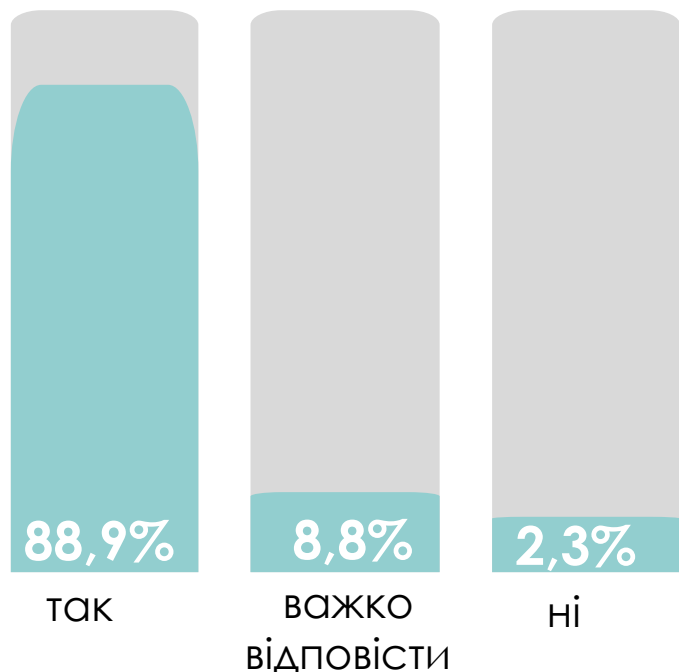
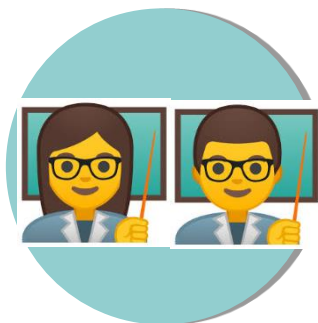
дистанційна (навчання вдома)



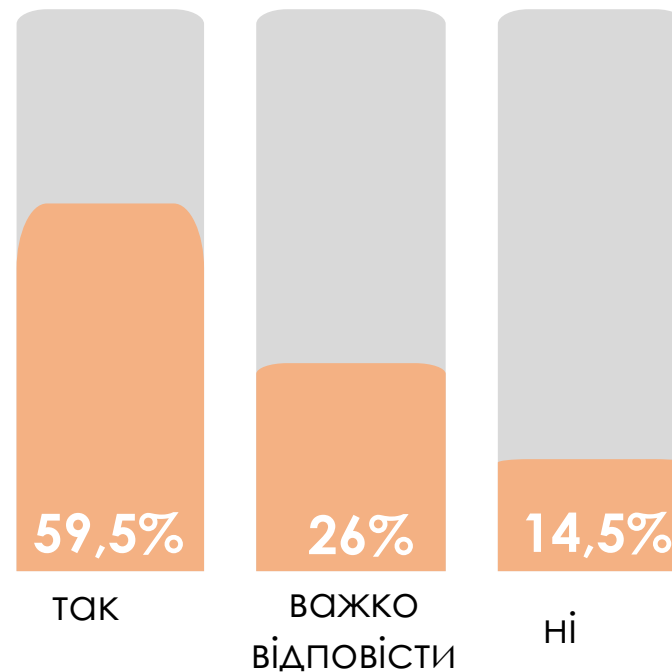
Учні та вчителі надають перевагу очній формі навчання. Хоча третині учнів більше подобається дистанційна форма навчання.

Наявність бажання продовжити навчання в школі

В учителів



В учнів



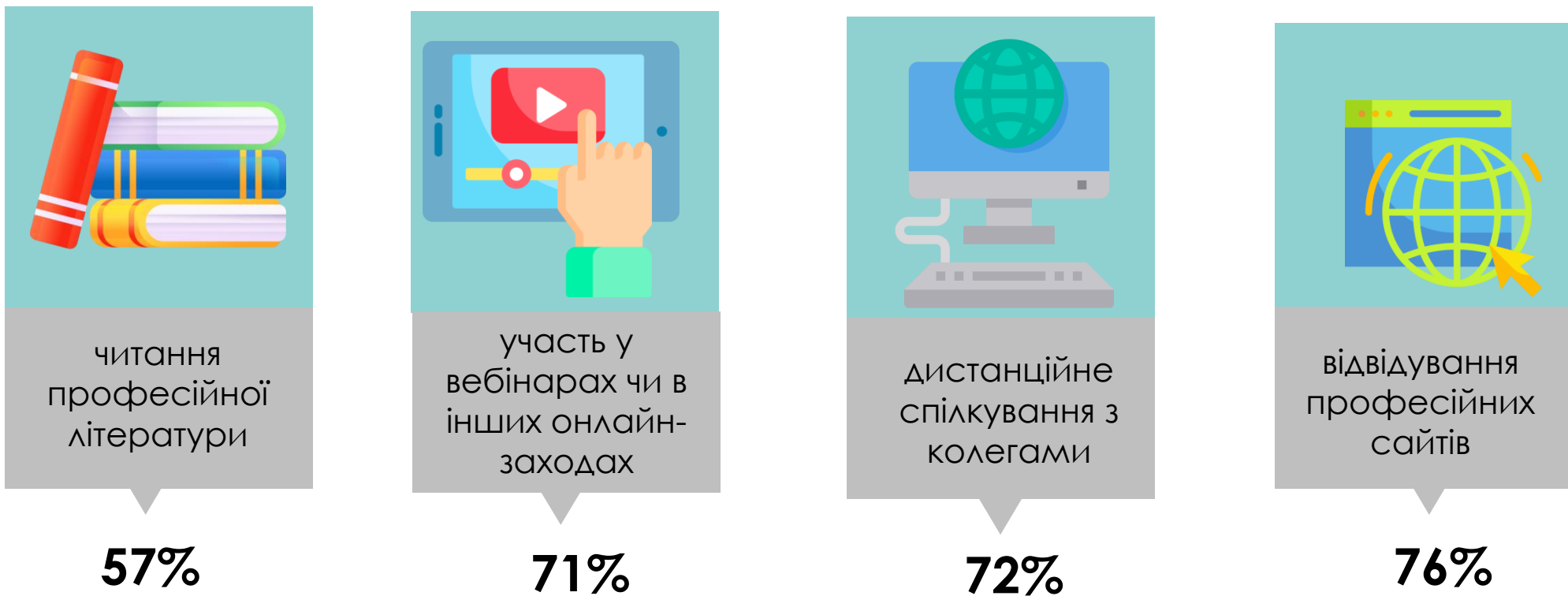
Серед учителів більше, ніж серед учнів, тих, хто налаштований на навчання в школі.



5

Способи підвищення кваліфікації вчителів

Способи підвищення педагогами власного професійного рівня під час карантину



Відвідування професійних сайтів – найбільш популярний спосіб підвищення учителями їхнього професійного рівня, а найменш популярний – читання професійної літератури.

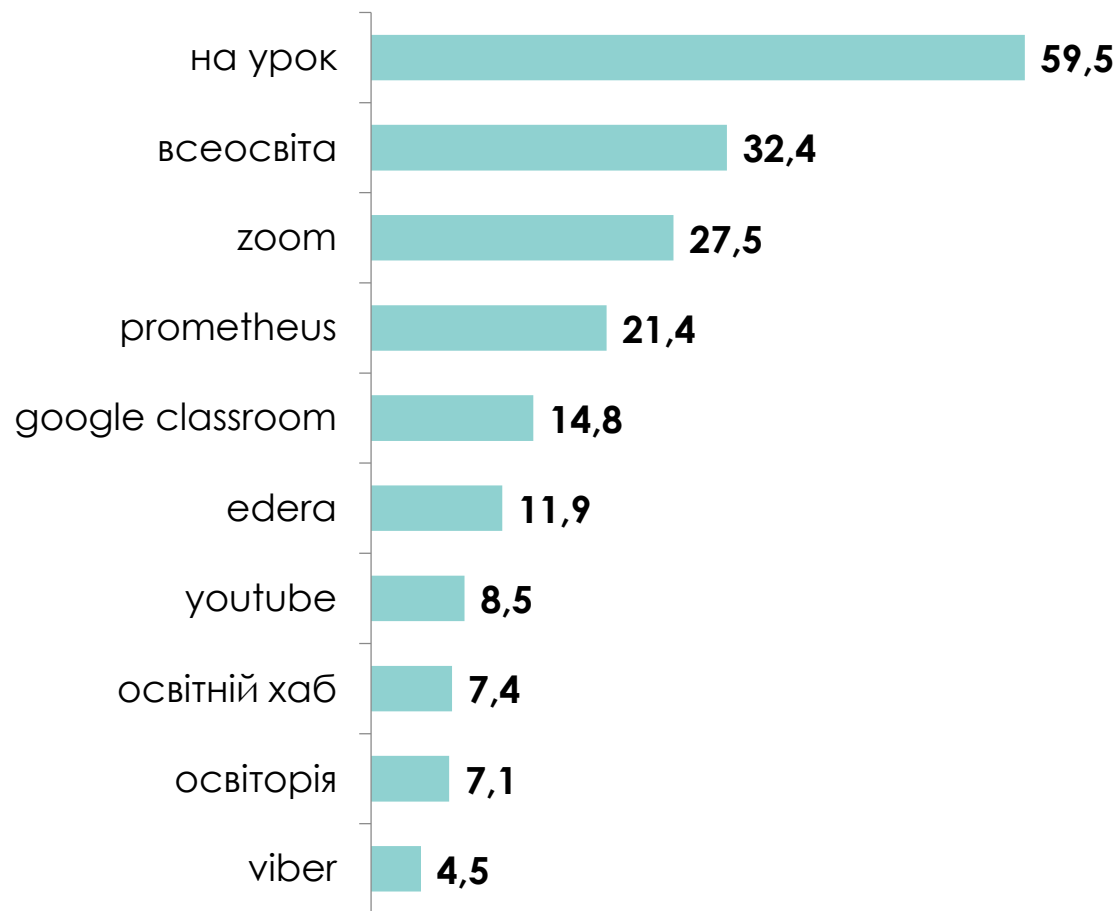
Відповіді вчителів на відкриту частину запитання: «Як Ви підвищуєте свій професійний рівень під час карантину?», %



Проходження онлайн-курсів підвищення кваліфікації – спосіб підвищення педагогами професійного рівня під час карантину, який респонденти найчастіше зазначали у відкритій частині запитання.

TOP 10

онлайн-платформ та ресурсів



Інші онлайн-платформи та ресурси

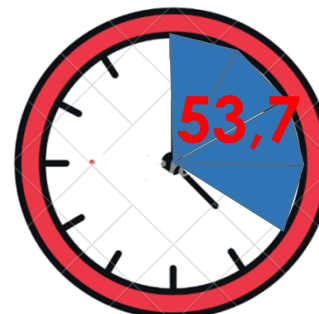


На урок – найпопулярніший онлайн-ресурс, який використовують вчителі для підвищення свого професійного рівня.

Час, який учителі щодня витрачають на самоосвіту, %



2 — 3 години



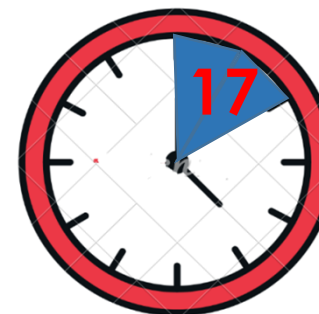
понад 3 години



ніскільки



до години



1— 2 години

Найчастіше під час карантину вчителі витрачають на самоосвіту понад три години.



6

Вплив дистанційної форми навчання на повсякденне життя учасників освітнього процесу

Заняття, на які учні витрачають найбільше часу під час карантину, %

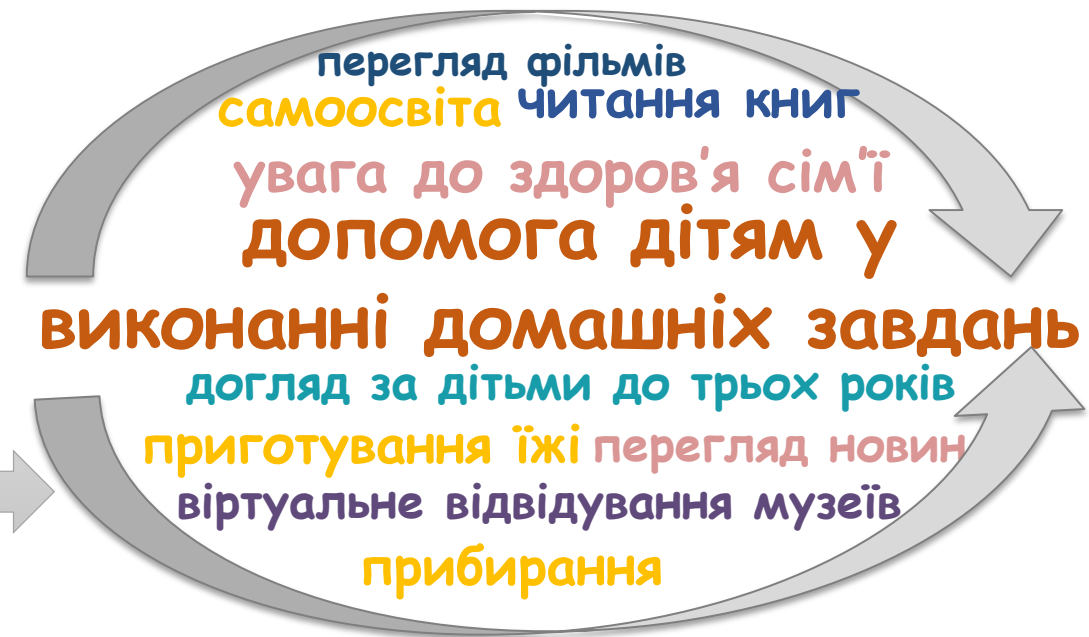


Учні витрачають найбільше часу на уроки. У відкритій частині запитання вони зазначають, що найчастіше використовують свій вільний час для сну.

Заняття, на які батьки витрачають найбільше часу під час карантину, %



ВІДКРИТІ ВІДПОВІДІ



Батьки учнів витрачають найбільше часу на спілкування з дітьми та для допомоги дітям виконувати домашні завдання (відкрита частина).

Заняття, на які вчителі витрачають найбільше часу під час карантину, %

Закриті відповіді



Відкриті відповіді



Учителі практично весь свій час витрачають на роботу. У відкритій частині запитання вони стверджують, що працюють понаднормово і взагалі не мають вільного часу.

Час, який учні витрачають на читання під час карантину (відповіді батьків)

36,2%



учні витрачають більше часу на
читання, ніж до карантину

63,8%



учні витрачають не більше часу на
читання, ніж до карантину

Більшість учнів під час карантину не стали більше читати.

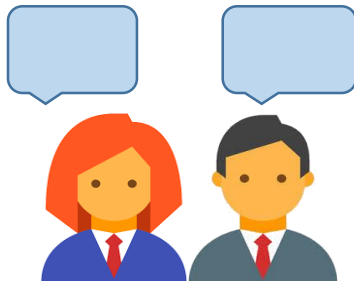
Учні



Більшість учнів стали більше спілкуватися з батьками під час карантину та задоволені, що вони перебувають поруч.

Взаємодія батьків та учнів під час карантину (відповіді батьків)

більше спілкуються з дітьми



72,7%

частіше допомагають дітям
виконувати домашні завдання



44,9%

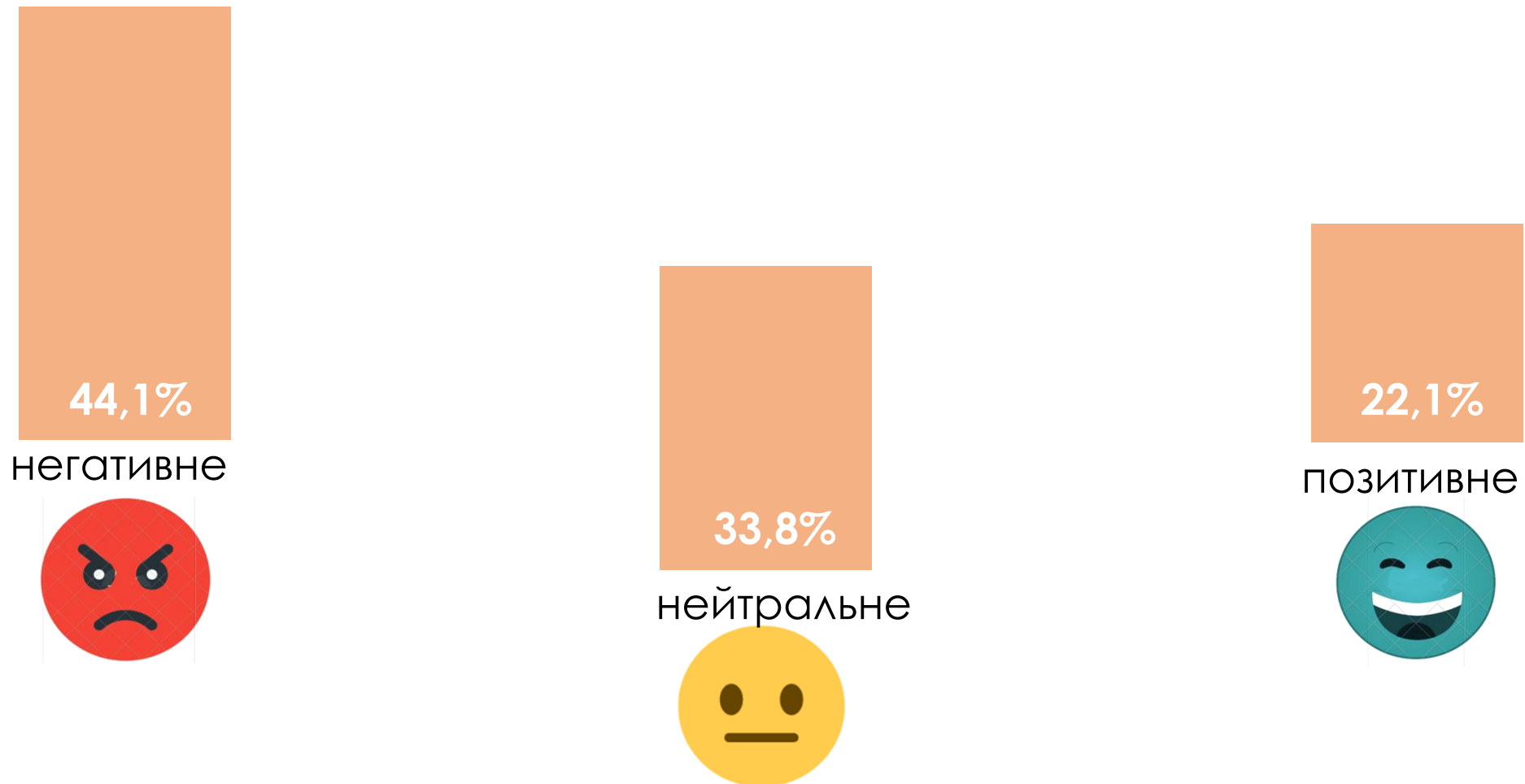
частіше грають з дітьми в ігри



25,0%

Батьки зазначають позитивний вплив карантину на створення більш тісного контакту з дітьми.

Ставлення учнів до перебування на карантині

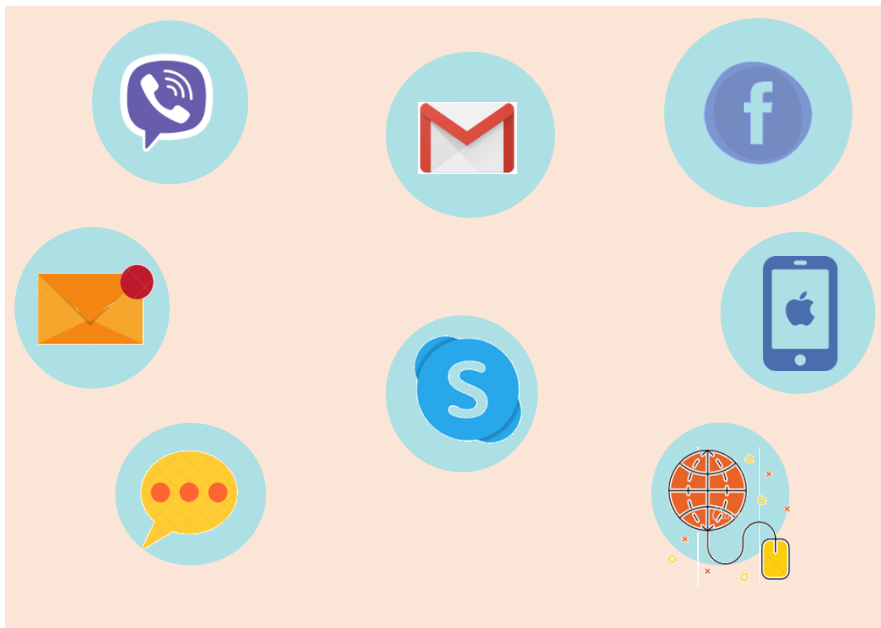


Більшості учнів не подобається перебування на карантині. Лише п'ята частина респондентів позитивно оцінює перебування на карантині.



Висновки

Засоби комунікації між учнями та учителями під час карантину



Учні та учителі найчастіше спілкуються через соціальні мережі, зокрема **вайбер**. Він зазвичай застосовується для обміну інформацією.

Електронна пошта – це другий за частотою використання засіб спілкування, завдяки якому вчителі надсилають навчальні матеріали учням.

Для дистанційного навчання частіше використовують платформу **Zoom**

На думку респондентів, **вайбер** – найефективніший засіб спілкування.

Учні та учителі використовують різні інформаційно-комунікаційні технології

Особливості дистанційного навчання

**Батьки учнів
активно залучені
до дистанційного
навчання. 94% з
них контролюють
виконання
домашніх завдань**

У вчителів частіше, ніж в учнів, виникають труднощі з дистанційним навчанням.

Відсутність технічного забезпечення і неможливість якісно зрозуміти навчальний матеріал – головні проблеми дистанційного навчання

У цілому вчителі витрачають більше часу на підготовку уроків та проведення дистанційних занять, порівняно із аудиторними заняттями.

У п'ятої частини учнів знизився рівень навчальних досягнень. У третини - інтерес до навчання.



Оцінка результативності дистанційного навчання



50% учителів та 60% батьків стверджують, що результативність **дистанційного навчання є нижчою**, порівняно з очною формою.

Переважає більшість батьків не хоче, щоб їхні діти навчалися дистанційно після закінчення карантину.

Учні та вчителі надають перевагу очній формі навчання

**Ефективність
дистанційного
навчання є
нижчою, порівняно
з класичною
формою.**

Способи підвищення кваліфікації вчителів



99% педагогів займається **самоосвітою**
кожного дня.

Відвідування професійних сайтів –
найбільш популярний спосіб підвищення
професійного рівня.

На урок – найпопулярніший онлайн-ресурс

**Учителі
насамперед
підвищують свій
кваліфікаційний
рівень,
використовуючи
онлайн-
ресурси.**

Вплив дистанційного навчання на повсякденне життя учасників освітнього процесу

Учасники освітнього процесу зазначають про значний вплив дистанційного навчання на їхнє повсякденне життя.

Учні (53%) витрачають найбільше часу на **виконання домашніх завдань.**

Батьки стали **більше спілкуватися з дітьми** (73%), допомагати їм у виконанні домашнього завдання (45%).

Учителі витрачають **майже весь час на дистанційну роботу** (85%), працюючи понаднормово.

